

Stichting Vogelpark Avifauna

Fiscaal nummer: 814146922

Bezoekadres: Hoorn 59
2404 HG Alphen aan den Rijn

Post-/kantooradres: Stuyvesantlaan 23
2404 XN Alphen aan den Rijn

Telefoon: 0172 - 256 256

www.avifauna.nl

Bestuursleden:

- Voorzitter: J.M.C.M. Groen in 't Wout
- Penningmeester: J.H. Kluit
- Lid: J.P. Verhaar

Directie:

- J.A.C. de Hoon

Beloningsbeleid

- De bestuursleden ontvangen een onkostenvergoeding;
- De medewerkers van de stichting ontvangen een salaris in overeenstemming met de geldende Dierentuin-CAO;
- De vrijwilligers ontvangen een vergoeding.

1. Doelstelling

Stichting Vogelpark Avifauna, gevestigd in Alphen aan den Rijn heeft als doel:

Natuurbehoud in het algemeen en natuurbeschermingseducatie en vogelsoortenbehoud door middel van het beheer en de exploitatie van een vogelpark met inheemse en uitheemse vogels, aangevuld met zoogdieren en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

2. Ontwikkelingen

Ook in 2021 had de pandemie een grote invloed op onze bedrijfsvoering. Tot 19 mei en vanaf 19 december was het vogelpark gesloten voor bezoekers. Voor de tweede en derde maal in de geschiedenis was het vogelpark voor langere tijd gesloten en vielen de inkomsten uit entree compleet stil.

Tijdens de dagen dat het vogelpark wel geopend was, moesten veelal maatregelen worden genomen om coronabesmettingen zoveel mogelijk te voorkomen. Het op initiatief van de Club van Elf en de NVD opgestelde protocol 'Veilig Samen uit' van het jaar ervoor gold daarbij als richtlijn. Dit alles uiteraard gebaseerd op landelijke richtlijnen en in overleg met veiligheidsregio's en gemeenten. In het protocol worden drie garanties gegeven: voldoende afstand tussen huishoudens, voldoende en heldere informatie en de zorg voor extra hygiëne maatregelen. Daarnaast wezen alle aangesloten parken een coronaprotocolfunctionaris aan die verantwoordelijk was voor de uitvoering van het protocol, onderlinge afstemming en overleg.

Net als in 2020 werden als meest ingrijpende maatregelen doorgevoerd; het invoeren van eenrichtingsverkeer in het gehele park, de realisatie van een nieuwe uitgang (inclusief souvenirshop), de invoering van tijdssloten en het plaatsen van extra tribunes bij de vrije vlucht demonstraties. Daarnaast verleenden onze vrijwilligers en medewerkers veel ondersteuning bij het in goede banen leiden van de bezoekersstromen.

De geopende maanden juni, juli, augustus, september en oktober waren een succes. Met name in de maanden juli en augustus werd het park zeer druk bezocht. Ook dit jaar bleven echter de schoolreizen, groepsbezoeken, abonnementen en arrangementen met Van der Valk fors achter in omzet.

Het vogelpark heeft in 2021 financiële ondersteuning ontvangen. Zowel particuliere donateurs, als de gemeente en het rijk gaven aan het belangrijk te vinden dat de dieren goed verzorgd worden en dat het vogelpark blijft voortbestaan. Dankzij deze bijdragen zijn we de gesloten maanden doorgekomen.

Eind 2021 werd duidelijk dat, ondanks de vaccinaties, de pandemie nog niet voorbij is. Ook 2022 wordt in dat opzicht weer een onzeker jaar. Toch hebben bestuur en directie in november besloten om de investeringen in vernieuwingen weer op gang te brengen. In 2022 gaat het vogelpark in ieder geval investeren in een nieuw gebied voor de nandoes in combinatie met mara's, vicuña's en de reuzenmierener. Daarna staan de nieuwe verblijven van de vogeldemonstratie en een nieuwe gierenvolière op het programma.

3. Financiën

Door corona was ook 2021 financieel een bijzonder jaar. De sluiting tot 19 mei gaf een forse omzetsdaling te zien, maar na de opening steeg de omzet al snel naar het gebruikelijke niveau. In het hoogseizoen was zelfs sprake van een omzetsijging ten opzichte van een “normaal” jaar. Helaas speelde aan het einde van het verslagjaar corona weer op, wat resulteerde in de terugkeer van maatregelen en uiteindelijk een nieuwe sluiting.

Het grootste deel van de kosten van een dierentuin is constant. De verzorging van de dieren, het onderhoud van hun verblijven en het onderhoud van het park moeten te allen tijden doorgaan. Bovendien heeft dierenwelzijn onze hoogste prioriteit en moeten bezuinigen hierop, koste wat het kost, voorkomen worden. Door het plotseling wegvallen van inkomsten voor langere tijd komt Avifauna, zeker als jonge idieële stichting, onvermijdelijk in de financiële problemen.

Gelukkig bleken vrijwilligers, leveranciers, sponsors, abonneementhouders, fondsen en overheden bereid om het vogelpark door deze moeilijke tijd heen te helpen. Door deze ondersteuning heeft het vogelpark 2021 kunnen overleven en bleef de verzorging van de dieren gehandhaafd op het hoogste niveau. Een aantal vormen van deze financiële ondersteuning ontvangt Avifauna als idieële ANBI stichting ook in een “gewoon” jaar. Normaal gesproken worden deze donaties dan gebruikt voor het opknappen, vernieuwen en vergroten van bestaande dierverblijven en aan de verbetering van dierenwelzijn. In 2021 moesten we deze gelden, met toestemming van de ondersteuners, deels gebruiken om te overleven.

In 2021 heeft het vogelpark niet meer hoeven bezuinigen. Begin 2021 was er voldoende ondersteuning toegezegd om het jaar zonder extra bezuinigen te kunnen overleven. Eind 2021 werd door de ontvangst van enkele donaties besloten om de investeringen weer op te pakken. 2021 was wederom een financieel spannend jaar wat we afsluiten met een klein positief resultaat.

4. Fondsenwerving

Het vogelpark heeft zijn fondsenwervingsactiviteiten in 2021 verder doorgezet om de financiële gevolgen van de coronamaatregelen enigszins te compenseren. Deze bestonden uit

- Fondsenwerving bij vermogensfondsen
- Fondsenwerving bij vrienden en abonneementhouders
- Symbolische adoptie van kavels grond
- Symbolische adoptie van een dier
- Donatiezuilen geschikt voor contactloze betalingen
- Donaties via webshop

Dit resulteerden in een opbrengst van enkele duizenden euro's. Deze activiteiten zullen daarom ook in 2022 worden voortgezet.

5. Ideële activiteiten 2021

5.1 Educatie

De afdeling educatie van Stichting Vogelpark Avifauna heeft twee hoofdtaken.

1. Parkeducatie; de educatie binnen het vogelpark voor de bezoekers
2. Het verzorgen van de Natuur- en Milieueducatie (NME) voor de basisscholen in de gemeentes Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem.

5.1.1 Parkeducatie

Dit jaar is er een inhaalslag gemaakt met verschillende educatieve vernieuwingen in het park. Zo is de bebording geheel vernieuwd en is er nieuwe bewegwijzering ontworpen en geplaatst. In 2021 is bij de Stellers' volière een tv scherm geplaatst met informatie en camerabeelden van het nest. We verwachten in de toekomst meer interactieve elementen te ontwerpen. Deze zullen met name gericht zijn op de duurzame initiatieven die in het park toegepast worden en het groene karakter van het vogelpark onderstrepen.

De educatieve boodschap die uitgedragen wordt tijdens rondleidingen, presentaties en vogeldemonstraties is herzien en herschreven.

Ondanks de beperkingen in een groot deel van het jaar, hebben nog 20 rondleidingen doorgang kunnen vinden. In totaal hebben hieraan 251 mensen deelgenomen. Deze rondleidingen bestonden uit vier speciale verzoeken van Stichting Ambulancewens en negen rondleidingen voor schoolklassen met een specifieke opdracht.

Seizoensactiviteiten voor abonneementhouders en parkbezoekers hebben, vanwege de coronamaatregelen in 2021, geen doorgang kunnen vinden. Deze zullen in 2022 weer opgestart worden, waarbij in de tussenliggende periode is gewerkt aan de opzet van diverse nieuwe seizoensactiviteiten. Zo zullen er onder andere voorleesochtenden georganiseerd gaan worden en diverse themadagen in de schoolvakanties en weekenden.

Verder is in 2021 een nieuwe samenwerking met de Bibliotheek Rijn en Venen gestart. Hierbij worden diverse educatieve activiteiten, zoals lezingen en workshops ontwikkeld.

De NVD-visitatie voor de afdeling Educatie is, door toedoen van de geldende overheidsmaatregelen, tot nader bericht uitgesteld.

5.1.2 Natuur- en Milieueducatie

Bij de inschrijfperiode voor het schooljaar 2021-2022 hebben 56 van de 71 scholen zich ingeschreven op het NME-aanbod van Avifauna. Vernieuwing van het aanbod en een intensiever contact met de scholen hebben ook dit jaar geleid tot een hoog aantal reserveringen, maar ook een hogere deelname van het aantal scholen t.o.v. schooljaar 2020-2021.

In 2021 zijn er voor schooljaar 2021-2022 aanvankelijk 446 producten geboekt, tegen

408 in 2020. De bestelde producten bestonden uit: 262 excursies, 71 leskisten en 113 materiaalpakketten. Ten gevolge van de coronamaatregelen is een groot deel van de activiteiten en leveringen voor schooljaar 2020-2021 geannuleerd. Met de aanvang van schooljaar 2021-2022 is daarom voor de NME een inhaalslag gemaakt. In het eerste kwartaal van dit schooljaar zijn 54 excursies uitgevoerd en 49 leveringen van leskisten en materiaalpakketten.

Tijdens de sluiting van het vogelpark en de beperkingen op de scholen, is er verder gewerkt aan het vernieuwen en verbreden van het NME-aanbod. Dit jaar zijn er 7 nieuwe excursies en 2 leskisten afgerond en in het aanbod opgenomen. Deze producten zijn georiënteerd op biodiversiteit (hiermee producten biedend die aansluiten op de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030) en het vergroenen van de schoolpleinen. Voor het project blauwgroene schoolpleinen zijn drie thema's ontwikkeld waarmee scholen over meerdere jaren het schoolplein kunnen vergroenen. Hierbij is een combinatie gemaakt van producten waarmee leerlingen direct met vergroening op het schoolplein aan de slag gaan, maar ook lessen die inspireren en motiveren (voor zowel leerling als leerkracht).

De evaluatie met de scholen heeft in 2021 helaas niet plaats kunnen vinden. Deze evaluatie zal tijdens schooljaar 2021/2022 heroverwogen worden.

Naast de NME biedt het vogelpark ook spreekbeurtkisten aan om leerlingen van het basisonderwijs te voorzien van informatie en materialen. Hiervoor waren tot 2020 twee verschillende kisten beschikbaar. In 2021 heeft het vogelpark negen nieuwe spreekbeurtkisten ontwikkeld. Hierdoor is er een breder aanbod ontstaan en kan er beter aan de vraag voldaan worden. In 2021 zijn er 37 spreekbeurtkisten uitgeleend. Dit betreft, ondanks de beperkingen, een vermeerdering t.o.v. de 22 uitgeleende spreekbeurtkisten in 2020. De kisten zijn zo opgebouwd dat ze naast het bieden van spreekbeurtmaterialen ook dienst kunnen doen als ondersteuning voor leerkrachten bij themalessen.

In 2020 is er ook gestart met een evaluatie van deze spreekbeurtkisten. Dit in het kader van het meetbaar maken van de effectiviteit/bereik van educatie. In 2022 zal deze evaluatie voor het eerst uitgewerkt worden.

Ten slotte heeft de afdeling educatie vanuit de NME ook aan onderstaande activiteiten een bijdrage geleverd:

- Deelname Proeftuin On Tour (*stand met duurzame oplossingen voor de moestuin*)
- Begeleide activiteit Kinderboekenweek (*Worden wat je wilt: 'dierversorger'*)
- Beleefroute Park Zegersloot (*Educatief advies en ontwikkelen van deze route voor de Gemeente Alphen aan den Rijn, t.b.v. de Nationale Boomfeestdag en de bewoners van Alphen aan den Rijn*)
- Begeleiding schoolopdracht voor 157 leerlingen van het Groene Hart Lyceum (*ontwerp dierverslijf: mens-dier relaties, educatie en dierenwelzijn*)
- Begeleiding meesterproef van 3 leerlingen van het Groene Hart Lyceum (*ontwerp en onderzoek*)
- Begeleide activiteit Dierendag (*4 lessen op 3 basisscholen gegeven, over dierenwelzijn, -verzorging en verantwoord huisdierbezit*)

5.2 Behoud biodiversiteit

In 2021 hield Avifauna 233 diersoorten en 2101 individuen: 220 soorten vogels (2044 individuen), 10 soorten zoogdieren (49 individuen), 1 soort reptiel (6 individuen) en 2 vissoorten (aantal individuen onbekend).

Avifauna verleende medewerking aan 57 Europese en 2 mondiale fokprogramma's voor bedreigde vogels/dieren. Het vogelpark was verantwoordelijk voor de coördinatie van 3 Europese fokprogramma's. In 2021 kwamen 61 verschillende vogelsoorten en 2 zoogdieren tot voortplanting, waarvan 12 soorten deel uitmaakten van een fokprogramma.

In 2021 is er wederom een rode panda (*Ailurus fulgens*) geboren in het park en deze is succesvol door de ouders groot gebracht. Voor het eerst werden ook twee reuzentoerako's (*Corythaeola cristata*) groot gebracht in één jaar, die in 2022 zullen meevliegen in de vrije vlucht demonstratie. In de Lori Landing werden maar liefst 79 regenbooglori's (*Trichoglossus haematodus*) geboren; een zeer succesvol jaar. Ook waren er na 20 jaar weer jongen bij de eksterganzen.

Verschillende vogels en zoogdieren werden uitgewisseld met meer dan 30 officiële dierentuinen in Europa. Uit Wrocław kwam een nieuwe soort neushoornvogel; de Palawan neushoornvogel (*Anthracoseros marchei*). Uit Apenheul kwam een nieuwe soort primate; de rode brulaap (*Alouatta seniculus*). In totaal kwamen er 73 vogels en 4 zoogdieren naar Avifauna.

In 2021 verhuisden 188 vogels en 1 zoogdier van Vogelpark Avifauna naar andere dierentuinen (onder meer regenbooglori's, rode ibissen, manenduiven, een koppel vale gieren en de jonge rode panda van 2020).

Avifauna biedt als park ook plaats aan wilde Nederlandse flora & fauna. Het vogelpark wil ook de inheemse biodiversiteit in stand houden en stimuleren. Om de effecten van inspanningen op dit gebied te toetsen en later ook te kunnen monitoren, worden waarnemingen van wilde flora en fauna geregistreerd. De aanzet hiertoe is gestart op 01-11-2019 middels een 'BioBlitz'. Tijdens deze BioBlitz (een initiatief van Waarneming.nl) werd een jaar lang bijgehouden hoeveel wilde planten- en diersoorten er in een specifiek gebied worden waargenomen. Vogelpark Avifauna is zodoende een jaar lang onderzocht op soortenrijkdom. Hierbij zijn specialisten, medewerkers en bezoekers/omwonenden (in het kader van 'citizen-science') betrokken geweest bij het verzamelen van de waarnemingen. De validatie vond plaats door externe deskundigen.

In totaal zijn er 983 wilde plant- en diersoorten waargenomen binnen het vogelpark. Deze komen voort uit 3373 geregistreerde waarnemingen van 31 deelnemers. Onder deze waarnemingen bevonden zich 2 zéér zeldzame organismen; de bananenboorder (een nachtvlinder) (*Opogona sacchari*) en een parasiet op korstmossen (*Polycoccum pulvinatum*). Verder zijn er 24 soorten waargenomen die als 'zeldzaam' aangemerkt worden.

Vogelpark Avifauna zet deze inspanningen voort en blijft de soorten in kaart brengen. Soortgroepen waar in 2021 meer aandacht naar uit is gegaan zijn de vleermuizen en nachtvlinders. Inventarisaties van deze twee soortgroepen, alsook kevers, krijgen in 2022 extra aandacht.

Binnen deze inventarisaties worden ook waarnemingen van exoten geregistreerd. Deze exoten kunnen een bedreiging vormen voor de biodiversiteit. Vanuit educatief perspectief worden deze, maar ook andere (bijzondere) waarnemingen met regelmaat gedeeld op de social media.

5.3 Natuurbescherming

Vogelpark Avifauna steunt al geruime tijd natuurbeschermingsprojecten over de hele wereld. Het vogelpark heeft een speciaal fonds voor natuurbeschermingsactiviteiten opgericht en in een zelfstandige stichting ondergebracht. Op diverse manieren wordt geld ingezameld voor dit natuurbeschermingsfonds (Stichting Avifauna Natuurbescherming en Natuureducatiefonds), met hetzelfde bestuur als Stichting Vogelpark Avifauna.

Vanuit EAZA fokprogramma's worden vaak natuurbeschermingsprojecten ondersteund en ook Avifauna ondersteunt op die manier drie projecten.

1. Red Panda Network, een organisatie in Nepal die zich inzet voor het behoud van het leefgebied van rode panda's (*Ailurus fulgens*).
2. Het Mabula Ground Hornbill project in Zuid-Afrika dat zich inzet voor de bescherming van de Zuidelijke hoornraaf (*Bucorvus leadbeateri*) en zijn leefgebied in het Zuiden van Afrika
3. Het San Martin titi project, een Peruviaanse organisatie ondersteunt door EAZA dierentuinen gericht op het beschermen van de San Martin titi (*Plecturocebus oenanthe*)

Deze projecten ontvingen in 2021 een financiële ondersteuning vanuit Avifauna.

Er is ook gehoor gegeven aan een noodoproep van de Talarak Foundation (een stichting die zich inzet voor het behoud van endemische Filipijnse diersoorten) nadat een belangrijk opvang en kweekcentrum voor onder andere bedreigde neushoornvogels was vernield door een tyfoon.

Daarnaast is Avifauna een van de initiatiefnemers van onderstaande projecten:

Project Ijsvogel

Ook in 2021 heeft Avifauna samen met Stichting Landschapsfonds Alphen aan de Rijn (SLA) verder gewerkt aan het Project Ijsvogel: een klein natuurgebied aan de zuidzijde van Alphen aan den Rijn. In 2021 leverden medewerkers en vrijwilligers van Avifauna met name een bijdrage door werkzaamheden in dit gebied te verrichten. Met de aanleg van rietbakken in 2021 is de inrichting in grote lijnen afgerond. Periodiek beheer van het gebied zal door medewerkers van ons "Team Groen en Natuur" worden uitgevoerd.

Patrijzen

Het Patrijzen Project, waarvoor in 2020 een subsidieaanvraag was gehonoreerd, is in 2021 in samenwerking met de SLA van start gegaan.

Avifauna coördineert het project 'Patrijzen in en om het Bentwoud'. Hier proberen we met patrijsvriendelijke maatregelen de populatie patrijzen (*Perdix perdix*) in de regio ten zuidwesten van Alphen te behouden en op termijn te laten groeien. Door de aanleg van bloemvakken, keverbanken en patrijzenhagen wordt het akkerbouwlandschap geschikter gemaakt voor de patrijzen om zich voort te planten en jaarrond te overleven. In 2021 zijn er bij 9 verschillende akkerbouwbedrijven maatregelen genomen ter ondersteuning van de wilde patrijzenpopulatie.

De maisparkiet

In samenwerking met Arikok National Park op Aruba is een projectplan geschreven voor het behoud van de Arubaanse maisparkiet (*Eupsittula pertinax arubensis*), lokaal bekend als de "Prikichi". Deze ondersoort gaat sterk achteruit op Aruba en voor het voortbestaan wordt gevreesd. Het projectplan is gericht op behoud en restauratie van het leefgebied en daarnaast zal worden ingezet op het opzetten van een fokprogramma op Aruba. Met name op dat laatste punt zal de expertise en ervaring van Avifauna belangrijk zijn. De volière voor het fokprogramma is door Avifauna ontworpen en gefinancierd.

Houtakkers

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft Avifauna via de SLA gevraagd om een project te ontwikkelen en te coördineren om de Boskoopse houtakkers te beschermen. 2021 is gebruikt om de situatie te inventariseren en met alle betrokken stakeholders te spreken. Met de gemeente zijn de eerste gesprekken gevoerd om tot een plan van aanpak te komen.

Vossenraster

In 2021 heeft Avifauna een vossenraster gefinancierd en geïnstalleerd in weidevogel reservaat de Wilck. Doel van dit raster is om inzichtelijk te krijgen welke predatoren een rol spelen bij predatie op nesten en kuikens van weidevogels. De uitkomsten van dit onderzoek waren dusdanig interessant dat er in 2021 een uitgebreider vervolgonderzoek zal worden gedaan.

Noordse Woelmuis

De Noordse woelmuis komt voor in graslanden en moerassige streken en een geïsoleerde restpopulatie leeft in Nederland. Hier heeft hij zich tot een aparte ondersoort ontwikkeld (*Alexandromys oeconomus arenicola*). Deze ondersoort is het enige endemische zoogdier van Nederland. Doordat deze ondersoort achteruitgaat, staat het dier als kwetsbaar op de Nederlandse Rode Lijst en als niet bedreigd op de Rode Lijst van de IUCN. De soort is op veel plaatsen verdwenen en wordt momenteel bedreigd in zijn voortbestaan. De Zoogdierverseniging is momenteel bezig met het opstellen van een reddingsplan. Er zijn in het afgelopen jaar diverse gesprekken gevoerd over deelname aan dit project. Het is de intentie dat

Avifauna het fokprogramma gaat opzetten en coördineren. De dieren die hieruit voortkomen zullen worden uitgezet op verschillende plaatsen in Nederland met als doel het versterken van de huidige populatie.

Ooievaars

In 2021 werd wederom STORK (Stichting Ooievaars Research and Knowhow) ondersteund. Het ringen van zeven jonge wilde ooievaars in het vogelpark heeft ook in 2021 plaatsgevonden, maar helaas zonder publiek in verband met corona.

5.4 Vogelopvang

Helaas moeten er in Nederland nog regelmatig illegaal of onder slechte omstandigheden gehouden vogels door de overheid in beslag worden genomen. De vogelsoorten die een specialistische verzorging nodig hebben worden door Avifauna opgevangen en de soorten met een eenvoudige verzorging gaan naar andere opvangcentra.

In 2021 is een vijftal vogels uit een inbeslagname naar Avifauna gekomen. Voor deze vogels heeft het vogelpark een goed onderkomen gevonden.

Daarnaast heeft Avifauna het afgelopen jaar de overheidsinstantie die de inbeslagnames verzorgt (IBG) regelmatig advies gegeven aangaande de opsporing van illegale handel in vogels.

5.5 Onderzoek

In 2021 heeft Vogelpark Avifauna diverse studenten begeleidt en verschillende onderzoeken gefaciliteerd.

- Zo is verder gegaan met het verzamelen van uitwerpselen bij de rode panda's in het kader van een EEP breed onderzoek naar slijmerige ontlasting. De monsters uit alle deelnemende dierentuinen worden in Singapore verzameld en geanalyseerd zodat er een goed beeld ontstaat van dit potentiële probleem in de rode panda populatie.
- Het onderzoek dat in 2019 is gestart vanuit Universiteit naar vrijgevigheid onder papegaaiachtige is voortgezet in 2021.
- Ook het onderzoek in samenwerking met de Universiteit Utrecht naar het welzijn van vogels in vrije vlucht demonstraties is door gegaan in 2021.
- In 2021 is een publicatie verschenen met data verzameld in Avifauna (Massen, J.J.M., Hartlieb, M., Martin, J.S. *et al.* Brain size and neuron numbers drive differences in yawn duration across mammals and birds. *Communications Biology* **4**, 503 (2021)).

6. Medewerkers

Ook op het gebied van personeelszaken stond 2021 voor een groot deel in het teken van corona. Om de kans op besmettingen van medewerkers zo klein mogelijk te houden werden verschillende maatregelen genomen, zoals: de pauzes spreiden, mondkapjes dragen, extra schoonmaken, extra voorlichting etc.

De gezondheid van de medewerkers is van groot belang, maar de gezondheid van de dieren en de continuïteit van het park hebben natuurlijk ook hoge prioriteit. Onze flexibele en gemotiveerde medewerkers hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het voortbestaan van het vogelpark in deze crisis. Velen waren bereid andere werkzaamheden aan te pakken en hielpen hun collega's waar nodig. De bevoegenheid en betrokkenheid is groot en de medewerkers hebben veerkracht en flexibiliteit getoond.

Aan het eind van het seizoen zijn de functioneringsgesprekken hervat. Met alle medewerkers in vaste en tijdelijke dienst werd een gesprek gevoerd. Ook tussen het bestuur en de directie heeft een functioneringsgesprek plaatsgevonden. De algemene tendens is dat de sfeer op de werkvloer is verbeterd, met name binnen de afdeling Dierverzorging. De indruk is dat de persoonlijke benadering en het geven van eerlijke feedback door leidinggevenden bijdraagt aan een positieve werkcultuur. Het gevoel leeft dat corona de saamhorigheid in het bedrijf verder heeft vergroot.

Ontwikkeling van medewerkers is van groot belang. Door het opschuiven van de pensioengerechtigde leeftijd en door de snel ontwikkelende maatschappij zal opleiding en bijscholing zelfs steeds belangrijker worden. Zo heeft de teamleider Groenvoorziening inmiddels een zorgopleiding afgerond en is bekwaam om dagbesteding te begeleiden. Avifauna kan daardoor arbeidskrachten met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden onder supervisie van Adfund: een gespecialiseerde Alphense instelling op dit gebied. De teamleider Groenvoorziening is nu werkzaam als teamleider Begeleidwerken. Deze nieuwe werkzaamheden zijn fysiek minder belastend, waardoor deze medewerker vitaal naar het pensioen kan toewerken. Ook met andere medewerkers worden ontwikkeltrajecten ingezet.

Het werkveld Educatie is in coronatijd verder gegroeid. Sinds medio 2021 wordt de afdeling Educatie versterkt door een medewerker in dienst bij de gemeente Oss. Avifauna biedt een reïntegratieplek en begeleiding, terwijl deze medewerker een welkome aanvulling is op ons bedrijf.

Gezien de moeilijke en onzekere situatie waarin het park zich bevond, werd met de bonden afgesproken de CAO in 2021 ongewijzigd te laten doorlopen zonder loonsverhoging.

Het aantal FTE medewerkers daalde licht van 29,33 (2020) naar 29,25 in 2021.

7. Vrijwilligers

Als gevolg van de coronamaatregelen was er in 2021 een sterke daling in het aantal educatieve activiteiten uitgevoerd door vrijwilligers. Toch werden er bovengemiddeld veel diensten gedraaid door de vrijwilligers, om het vogelpark te ondersteunen met de coronamaatregelen. Voorbeelden daarvan zijn het bevorderen van de doorstroming in het park, het toezicht houden bij de primaten en het aanwijzen van zitplaatsen bij de vogeldemonstraties.

In totaal werden er 1927 diensten uitgevoerd door 33 vrijwilligers, in tegenstelling tot 926 diensten in 2021 (en 1021 diensten in 2019, als meer 'regulier' jaar). Het aantal van 1927 diensten staat gelijk aan ongeveer 2890 uur vrijwillige inzet. Waar in 2019 de inzet hoofdzakelijk plaats vond op educatieve activiteiten, heeft het vogelpark in 2020 en 2021 zeer veel steun mogen ervaren van de vrijwilligers op deze overige taken.

De kwetterkar en diensten als 'vraag-maar-raak-baak' werden in 2021 niet ingezet om opstoppingen en het vormen van groepen te voorkomen. Wanneer de coronamaatregelen dit toelaten worden deze activiteiten in 2022 hervat.

Naast de educatieve diensten in het vogelpark hebben de vrijwilligers ook 108 diensten gedraaid in het begeleiden van NME-lessen (138,75 uur). Tenslotte hebben enkele vrijwilligers taken vervuld bij de technische dienst en door transporten te verzorgen bij diverse afdelingen. Ook hier geldt dat, mede door gezondheidsrisico's, het aantal uitgevoerde diensten laag is gebleven.

In 2021 hebben in totaal 41 vrijwilligers het park ondersteund bij haar ideële doelstellingen. Wij hebben daarbij 9 nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen voor de afdeling Educatie (6), Dierverzorging (1) en Technische Dienst (2).

Onderdeel van het inwerken van nieuwe vrijwilligers voor de afdeling Educatie is het doorlopen van een gidsencursus. Deze cursus tot parkgids heeft in 2021 weer plaats kunnen vinden en is door de zes deelnemers succesvol doorlopen. Eén van de nieuwe parkgidsen zal ook actief zijn als vrijwillige chauffeur, waarmee die vacature volledig vervuld is.

Om te kunnen voldoen aan de vraag en benodigde inzet/ondersteuning wordt het werven van nieuwe vrijwilligers actief voortgezet in 2022.

8. Duurzaamheid

Omdat zorgdragen voor de natuur één van onze doelstellingen is, vormt duurzaamheid een belangrijk onderdeel van onze bedrijfsvoering. Ook in 2021 behield Avifauna de Gouden Green Key; het hoogst haalbare niveau. Green Key is hét internationale keurmerk op het gebied van duurzaamheid voor bedrijven in de recreatie/vrijtijdsbranche en zakelijke markt. Het gaat hier om Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) met zorg voor milieu op het bedrijf en de natuur in hun omgeving. Bedrijven met een Green Key keurmerk doen er alles aan om het milieu

te sparen, zonder dat hun gasten inleveren op comfort en kwaliteit. Zij gaan daarbij een stap verder dan de normale wet- en regelgeving vereist.

9. Externe relaties

Avifauna werkt uiteraard samen met een grote verscheidenheid aan organisaties op het gebied van haar ideële doelstellingen. Zo heeft het park banden met natuurbeschermingsorganisaties in binnen- en buitenland, met opvanginstanties, maar ook met een groot aantal scholen en educatieve instellingen.

Daarnaast is Avifauna betrokken bij overlegvormen met als doel kwaliteitsverbetering van de dierentuin- of toerismebranche. Zo is Avifauna actief lid van EAZA en vervult de directie een bestuurstaak binnen de NVD. Ook neemt Avifauna deel aan het iconen-overleg, waarin de grote toeristische attracties van het Groene Hart zijn vertegenwoordigd en is de directeur bestuurslid van het Platform Recreatie en Toerisme (PReT) in Alphen aan den Rijn. Ook was er regelmatig bestuurlijk en ambtelijk overleg met de gemeente Alphen aan den Rijn.

10. Vooruitblik

Bij het schrijven van dit verslag lijkt het alsof de pandemie over zijn hoogtepunt heen is. De enorme invloed die het coronavirus de laatste twee jaar op de Nederlandse dierentuinen heeft gehad lijkt daarmee voor een groot deel voorbij. Bestuur en directie hebben daarom besloten de draad weer op te pakken en weer te gaan investeren in het verbeteren van het vogelpark. Doelstelling van deze vernieuwingen is een vergroting van het dierenwelzijn, een vergroting van de bezoekersbeleving, meer educatieve impact en verhoging van de efficiency en het werkplezier.

Voor 2022 staat daarom een nieuw verblijf gepland “de Argentijnse Cerrado”. In dit nieuwe gebied krijgen onze Darwin nandoes een nieuw groter verblijf, waarin ze worden gecombineerd met vicuña’s, mara’s en de reuzenmierener. Daarna wordt gestart met een nieuw verblijf voor de gieren en de vogels van de vogeldemonstratie.

De gedachtevorming over een nieuw masterplan lag in 2021 nog steeds noodgedwongen stil. Een consistente toekomstvisie is noodzakelijk voor de continuïteit van een dierenpark en van levensbelang voor een toekomstbestendig en attractief vogelpark.

Omdat het vogelpark met zijn toekomstvisie wil aansluiten bij de visie van de gemeente en Van der Valk, moeten eerst meer duidelijkheid van deze kant komen.

In april 2020 is de stichting met Van der Valk en de Gemeente Alphen aan den Rijn in gesprek gegaan over de toekomstige relatie tussen Stichting Vogelpark Avifauna en Van der Valk Avifauna met als doel een verdere definitieve verzelfstandiging van de stichting.